

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-pal együtt
Egész évre 8 kor, félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fe vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JOZSEF
ÜGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

Bécs felé

tekint most minden magyar szeme, ahol ősz királyunk, a 84 éves uralkodó várja türelmetlenül hadserege felől a hírket, melyek északon, keleten és délen harcolnak az ellenséggel. Egyszerre három felé küzd a magyar, egyszerre három felé akar diadalt aratni, hogy annak a jólelkű, öreg királynak utolsó éveit megédesítse, aki lépten-nyomon, minden alkalommal úgy beszél a hadseregéről: «Az én dicső hadseregem».

Ez a dicső hadsereg fegyverben áll és halálmegvetéssel harcol a szerb, orosz, francia és angol ellen. Szinte a trójai háborút látjuk felelevenedni, amikor is a trójai népet tíz felől támadták meg. A trójai nép győzött, fegyverei mindig diadalmaskodtak, — és hogy elbukott, azt saját gyámoltalanságának köszönhetette.

A magyar hadseregnek is sok az ellensége, ugyszólván az egész világ. A leghatalmasabb népek törnek reá, — milliók és milliók vonulnak fel ellene, hogy megsemmisítsék és országát maguk között felosszák.

Ha nem ismernénk a magyar népet, kétségbe kellene esnünk a jövője felett. A rettegett orosz, a világhírű francia, a tengereket uraló anglia fog-

tak össze, hogy országunkat megsemmisítsék. Azonban nem kell félni a magyart. Győzni fog, mert győznie kell. Egy ezer év története tanuskodik mellette, hogy élnie kell, mert ha eddig el nem pusztult, ki nem irtották a föld színéről, azt saját vitézsége mellett, a magasságban lakozó Urnak és Magyarország Patronájának, a szűz Máriának köszönhetette.

Magyarországnak rendeltetése van, hogy éljen. Tatárulás, törökpusztítás, folytonos harc, ha kimerítették is, de ki nem irtották. Az egész elete folytonos harc, küzdelem. Ezer éven át tartotta egyik kezében a kardot, a másik kezével pedig az ekét. Békében szántott-vetett, ha hazáját kellett védelmezni, megragadta a kardot és harcolt vitézül, hősiesen. Minden küzdelmének győzelem lett a vége, mert erős karját a mi szűz Anyánk, Magyarország Patronája tartotta.

Ilyen nép ellen jött az orosz, francia, angol és a szerb. Jöhetnek, nem fél a magyar. Mellettünk a német és velünk az Isten. Felkeltek ellenünk, azt hitték, hogy már a pusztá kiáltásukra térdre rogyunk. Csalódní fognak ezek a népek, keserűen csalódní. A magyar és a német nem beszél, hanem tesz: Isten segítségével kiirtjuk ádáz ellenségeinket a föld színéről, amiért a ma-

gyart, az Istennek választott népét megmérték támadni.

Öreg, ősz királyunk Bécsben van és lesi, várja a hírket az ő vitéz magyar hadseregéről. A 84 éves uralkodó nem jöhet Budapestre, mert az ut fáradtságos, de elküldötte maga helyett a leendő magyar királyt, hogy köszöntse nevében a magyarokat és üdvözölje nevében a harcba induló vitéz magyar seregeket.

Fáj a szívünk, hogy nem láthatjuk a legeiső magyar embert, a legalkotmányosabb uralkodót az ő magyar fővárosában, Budapesten. Az évek terhe alatt bizony a test gyenge és nem kívánhatjuk, hogy ősz királyunk kitegye magát egy hosszú ut fáradalmainak. Tudjuk azt, hogy szíve velünk érez, tudjuk azt, hogy minden szívdobbanása a magyar nemzeté.

Folyik a harc mindenfelé. Északon, délen, keleten és nyugaton bömbölnék az ágyuk. Északon és keleten az orosz, nyugaton a francia és angol, délen pedig a szerb tör ellenünk. A magyar és német eddig visszavertek minden támadást és idegen földeken győzelmet, győzelemre aratnak. Benn vannak már Lengyelországban a magyar-német csapatok, Páris pedig remeg, mert a vitéz német hadsereg megkezdte előnyomulását Páris felé.

Harci nóta.

A „Kunszentmártoni Ujság” eredeti lárcája.

„Megy a gőzös Kanizsára” dalam szerint.

I.

Ugy-e bajtárs, ha beérünk Szerbiába,
Nem tesszük meg a nagy utat mi hiába:
Bitang szerbet, ha nem enged,
Velem együtt egytől-egyig **agyonverjed!**

A kun-legény hősi harca mindig készen,
Vitézségünk megmutatjuk ott is szépen,
Velünk tovább nem packázol,
Kutya-fajzat! a magyar most: széjjelgázol!

Jó királyunk! ne féltsd a Te katonádat,
Fegyverünket nem érheti szenny s gyalázat,
Csak az Isten megsegítsen,
Elűzzük az ellenséget messze innen!

A magyar nép minden lelkes katonája,
Dicsőséget arat fénylő koronádra,
Velünk lesz az Isten karja,
S homlokunkat babérandó betakarja!

Gyere bajtárs! siessünk a csatátérre,
Ott piroslik már a szerbek **piszkos vére**,

S ha elnyelte a föld gyomra, . . .
Boldog idő virrad újra itt a honra. . . !

II.

Ugy-e bajtárs, ha a szerbből **egy se lesz már**,
Várhat nyomban mindnyájunkat az orosz cár,
Tovább küzdünk közök haddal,
Akit kardunk, mint a szerbet összevagdál!

Német sógor testvére lett a magyarnak,
Ugrálhatnak ez ellen a nagyhatalmak,
Mind a ketten tette készen,
Meghódítjuk a világot most egészen!

Nem riadunk vissza soha hős haláltól,
Bárha lábunk minden felé vérben gázol,
Ha egy nemzet olyan, mint mi,
Akkor az egy féltőlággal megtud vinni!

Magyaroknak nagy Istene arra kérünk,
Erősítsed harcainkban vitézségünk!
Ezeréves multunk védve,
Vezesd most is fegyverünket dicsőségre!

Igazság, jog s kötelesség hív a harcba,
Ősz királyunk büszke lehetsz a magyarrá!
Őseinknek sok erénye,
Felujult most s boldog jövőt hoz a népre!

Parányi.

A haderők megoszlása.

Nem lesz érdektelen megfigyelni azt, hogy a háboruskodó államok erői hogyan oszlanak meg. Az egész világ harcban állván egymással, megírhatjuk, hogy az erők mennyiségileg és minőségileg hogyan állanak egymással szemben. Vegyük sorra az egyes államokat:

Franciaország békelelétszáma 578 ezer. A lakosság 14 százaléka ki van képezve, vagyis 5.500.000 ember. Haditengerészete 498 különböző hajóból állott az 1912. év elején.

Anglia. Szárazföldi hadserege ebben a világháborúban nem jöhet számításba. Az általános védkötelezettség nincs törvényileg biztosítva, a sereg csupán zsoldosokból áll. Most, hogy Kitchener lord lett a hadügyminiszter, beakarja hozni az általános védkötelezettséget s a hadsereg békelelétszámát 500 ezer főben akarják biztosítani. Sokkal fontosabb tengeri hadserege, amely 758 különböző hajóból áll.

Oroszország. Csak az ország kiterjedése olyan ijesztő. Katonai fegyelmezettség és képzettség tekintetében hátul állanak. A hadsereg maga óriási, de részint az imént említett körülmények miatt, részint pedig a rossz közlekedési viszonyok miatt nagyon nehezen lehet összpontosítani s az óriási hadseregnek vajmi kevés

Öreg királyunk, ősz uralkodónk nyugodtan hajtja fejét álmra. Seregei és szövetségeseinek seregei győznek. Mi pedig itthon imádkozunk fegyvereink győzelméért és imádkozunk a mi jó, öreg királyunkért, akit a magasság Ura tartson meg még számtalan esztendőig, viruló egészségben, népei javára.

Községi közgyűlés.

Kunszentmárton község képviselőtestülete 1914 augusztus 17. napján, hétfőn délelőtt 10 órakor a község háza tanácstermében rendes közgyűlést tart.

Tárgyak:

Bemutattatik az áll. elemi iskolák 1915. évi költségvetés előirányzata.

A községi ovoda 1915. évi költségvetés előirányzata.

A községi ipariskola 1915. évi költségvetési előirányzata.

A gazdasági ismétlő iskola 1915. évi költségvetési előirányzata.

Villamvilágítási költségnek az 1915. évi költségvetési előirányzatba mikénti felvétele tárgyában Fazekas Imre és társai indítványa.

Polgári iskola fentartására az 1915. évre leendő hozzájárulás tárgyában előterjesztés.

Az 1915. évre szóló háztartási pénztár költségvetési előirányzatának bemutatása.

Előljárási előterjesztés pénztárvizsgáló tagok kijelölése iránt.

Előljárási előterjesztés iparos tanoncskolai bizottsági tagok megbízása iránt.

Előljárási előterjesztés építési bizottsági tagok kiküldése iránt.

A gazdasági szaktanítót illető 20 % tiszta jövedelem megállapítása az 1913. évre.

Bemutattatik az 1914. augusztus hóban felvett pénztárvizsgálói jegyzőkönyv.

Apatóczi János kórházba való felvétele tárgyában előterjesztés.

A kiskorúak és gondnokoltak tömegének az 1914. év I. felére kamatkulcs megállapítása tárgyában előterjesztés.

Murkásbiztosító pénztári járulék hátralékok tárgyában előterjesztés.

Rédei Julianna és gyermeke és Nagy Joachimné Tóth Lidia községi illetősége.

hasznát lehet venni. Hogy ez tényleg így van, a legutóbbi események igen szépen igazolják is. Haditengerészete az ország kiterjedéséhez képest parányi. 259 hajója van; legénysége nagyon ügyetlen, úgy, hogy saját vizein sem tud kellő biztonsággal mozogni.

Szerbia. A monarchiához nem méltó ellenfél, 400 ezer löny hadsereget tud kiállítani veszély idején, de azt is a jelen háborús viszonyok miatt az ország különböző részeire kell szétosztania.

Belgium. Ebben a háboruban önmaga nem játszik fontos szerepet, ránk csak annyira fontos, hogy a német csapatok azon át támadják Franciaországot, 180—200 ezer löny csapatot tud kiállítani. Tengerészete nagyon fejlett, de csak a kereskedelmi.

Ezen felsorolt államokkal áll szemben tulajdonképpen három állam: Németország, Magyarország és Ausztria. Hogy ezen három állam hadserege mit jelent, nem szükséges fejtegetnünk, tudta azt már a régebbi időkben mindenki s erről ismételtlen meggyőztek bennünket azok a hadi események, amelyek a közelmúlt napjaiban játszódtak le. Nincs okunk tehát félni, hanem inkább mi is büszkén kiáltjuk azt, amit a nagy német császár mondott, hogy: «az Istentől kívül senkitől sem félünk».

Adakozás

a katonák családtagjai részére.

Egyik számunkban írtunk már arról, hogy mikép lehetne Kunszentmártonban legsikeresebben mozgalmat indítani, hogy a háboruba elvitt katonáknak itthonmaradt kenyérméltó családait segítjük. A Kunszentmártoni Ujság egy jóléti-bizottság szervezését proponálta s felhívta a mélyen érző szíveket a nemes cél támogatására. Azonban a jóléti-bizottság megalakítása most már tárgytalan.

Van Kunszentmártonban egy nemes szívű ur, aki belátta azt, hogy itt gyorsan kell cselekedni kezébe vette tehát az ügyet és az ő személyes közbenjárásának tudható be, hogy már eddig is nagyon sokan áldoztak a jóléti bizottság oltárára.

Ez a nemes szívű ur Baranyi Ödön nagybirtokos, volt orsz. gyűlési képviselő, aki már számtalan esetben tanúbizonyságát adta a kunszentmártoniak iránti szeretetének és ragaszkodásának. Mindenki előtt, mindenkor nyitva áll kapuja és a legszívesebben nyújt támogatást azoknak, akik felkeresik.

Baranyi Ödön oldotta meg a kérdést a legsikeresebben. A községi előljárással karöltve felhívást bocsátott ki Kunszentmárton népéhez, melyben felszólítja a közönséget az adakozásra. Mindenki, aki csak teheti adjon havonta 2 koronát addig, míg a háboru tart, azt fizesse be a község pénztárába és írjon alá egy ívet, amellyel kötelezi magát a 2 koronák befizetésére. Erről elismervényt kap. Azonban azok, akiknek anyagi viszonyaik megengedik, több segítséggel is járuljanak a szent célhoz, mely összeget szintén a község pénztárába fizessenek be.

Igy szól a felhívás, melyet Baranyi Ödön kibocsátott s mellyel egyideűleg meghívta Kunszentmárton népét vasárnapra, f. hó 9-én délelőtt 11 órára értekezletre.

A vasárnap nagy mise után százával sereglett a nép a község házához. Annyian összejöttek, hogy a tanácsteremben nem lehetett megtartani az értekezletet. Így a község háza udvarán gyülekezett a nép. A több százra rugó tömegnek Fazekas András községünk főjegyzője felolvasta a felhívást és bejelentette, hogy Baranyi Ödön akar e dologhoz szólni, amit a nép nagy örömmel vett tudomásul.

Mikor Baranyi Ödön felállott az emelvényre és köszöntötte a jelenváltakat, szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a nép. A percekig tartó éljenzés után Baranyi Ödön megadó szavakkal szólt az összegyűltekhöz s fejtegette a felhívás és az adakozás nemes célját. Kérte a jelenlevőket, hogy gondolják meg a cél nagyszerűségét, hogy mire áldoznak. Majd a Király! és Haza! éltetésével befejezte beszédét.

A nép ünnepelte Baranyi Ödönt, beszédének hatása alatt pedig azonnal csoportosan vonultak fel a község háza tanácstermébe, hogy lerójják obulusaikat a jóléti bizottság oltárára. Még a vasárnap délelőttjén, mintegy 100-an

írták alá az ívet, nagyon sokan külön is adakoztak.

Kunszentmárton népe!

A háboruba mentek az erősek, a munkabírók ezrei. A Haza harcba szólította a családok eltartóit s nagyon sok helyen, nagyon sok-sok családban ezzel együtt jár a nyomor, az éhség. Így van az Kunszentmártonban is. Gondoskodni kell tehát azokról a családokról nekünk az itthonmaradottaknak. Tegye kötelességévé minden ember, aki csak nélkülözni tudja havonta azt a 2 koronát s vigye fel a község pénztárába, hogy segítsünk az éhezőkön, a nyomorgókon.

A közönség köréből.

I.

Kaptuk az alábbi két levelet. Közöljük minden kommentár nélkül.

A napokban történt, hogy egy helybeli gazdálkodó elküldött néhány ekevasat kiállítás céljából az éves kovácsmesteréhez. A mester azonban az ekevasak élesítését megtagadta azzal a kijelentéssel, hogy azokat csak készpénzfizetés mellett élesíti ki és az eddigi 20 fillér rendes ár helyett 30 fillért darabonként — hivatkozva a kovácsmesterek között létrejött egyezsége. A gazda annak rendje-módja szerint elküldötte az ekevasak élesítési díját, azonban nagy meglepetésére a kovács azt újból megtagadva, megizenvén a gazdának, hogy most már készpénzfizetés és felemelt munkadíj mellett sem hajlandó a munkát mindaddig teljesíteni, míg a gazda az ez évi számláját, amely a gyakorlati szokás szerint csak év végén fizetendő, — ki nem fizeti, nagy energikusan megfűszerezte kijelentését még azzal is, hogy hiába viszik a munkát más mesterhez, az úgy sem fogja azt semmi pénzért sem megcsinálni. Ez az utóbbi fenyegetése a hazafias bölcs mester urnak be is teljesedett, mert rajta kívül még három mesternél tett próbát a gazda, de egyik sem volt hajlandó még a felemelt készpénzfizetés mellett sem a munkát teljesíteni, a gazdának igája és cselédjei pedig tétlenül nézték a napot a kovácsok nagy öröme.

Ez az eljárásuk a kovácsmestereknek nyilvánvaló, hogy a moratórium kijátszására irányul; ezen cselekményükkel a mostani viszonyok között nem hazafias, sőt a legnagyobb hazafiatlanságokat követik el, mert e súlyos és terhes pillanatok között minden igaz magyarnak egymást segíteni legszentebb és leghazafiasabb kötelessége.

Egy olvasó.

II.

Hazafias üdvözléssel.

A kunszentmártoni kereskedők egy röpiratot adtak ki, hogy «csak készpénzfizetés ellenében adnak árut.» Ezt egyöntetűen határozták el. Érdeklődünk a dolog után. Több kereskedővel beszélünk e dologról s nagyon sokan azt mondták, hogy őket is alá akarták iratni az ívnek, de azt nem tették. S az egész csak egyik-másik nagyobb kereskedőnek a szele. Voltak, akik azt mondták, «akiknek eddig adtunk hitelbe, ezután is adunk, akiknek eddig nem adtunk, ezután sem adunk.» Az igaz, hogy a nagykereskedők is készpénzfizetés mellett adnak a kiskereskedőknek, de azért még sem lett volna szabad ilyen röpirattal molesztálni a közönséget,

különösen pedig azoknak nem, akik a kunszentmártoni közönség fillérjeiből már meg-tollasodtak.

Miként egy fecske nem csinál tavaszt, úgy egy kereskedő sem határozhat el valamit egyöntetűen a többi nélkül.

Azt hisszük, mindenki tudja, honnan fuj a szél. Hazafias üdvözlétei!

Egy előfizető.

HIREK

Kunszentmárton, 1914. augusztus 16.

DIADALT-DIADALRA

arat a német, saját földjén üti-veri a franciát és az orosz. A hős német hadak bevették Lüttichet, Namur felé haladva megverték egy francia hadtestet és most nyitva az ut előttük Páris felé.

Párisba igyekszik a német hadsereg és hogy oda elfognak jutni, azt érzi, tudja minden német, de tudja minden francia is, mert a német hadsereg hatalmas rohamát az elzúllott francia hadsereg visszaverni nem bírja.

Oroszország felől is folyton hallatszik az ágyuk bömbölése és a huszárok attackjának zaja. Varsó előtt állanak az egyesült magyar-német seregek. Verik maguk előtt az ellenséget, mert ágyuk tűzét és lovasságunk rohamát az orosz nem bírja kiállani.

Lengyelország fellázadt az oroszok ellen. Magyar csapatok vitték meg a lengyeleknek a várva-várt szabadságot, a magyar csapatok törték le az orosz rabbilinéseket a lengyelek kezéről.

Örömmámorban uszik a lengyelek hazája. Végre nekik is megvirradt. Egy szenvedésekkel telt 150 év minden keserűségét egy perc alatt elfeledte a lengyel, amikor elolvasta a magyar király szövegét: „Szabad vagy lengyel.”

Magyar fegyverek adták meg, magyar szó hirdette ki a lengyelek szabadságát. Nem hiába bizott a lengyel a magyarban, nem hiába hívta testvérének a magyart, — a magyar méltónak mutatta magát a bizalomra, méltónak a testvéri szeretetre, mert mielőtt orosz földre lépett, első dolga volt testvérének visszaadni a régen óhajtott és régen várt szabadságot.

„Nincs még veszve Lengyelország“ ... énekelte a lengyel és reményük valóra is vált. Nem pusztult el, hanem felszabadult a járom alól. Szabad, nagy lesz újra Lengyelország, mint volt dicső királya Szobieszky János alatt.

A szerbek nagyon csendesek. Félnék a nagy leszámolástól. Körül vannak véve a magyar seregektől és csak napok kérdése, hogy megkezdődjék a végítélet napja a gyilkos nép számára. Borzasztó lesz ez a leszámolás, de borzasztónak is kell lennie, mert ez a nép nem ismert már sem Istent, sem tisztességet, sem becsületet, hanem telhetetlenségében és elbizakodottságában fel akarta rugni az egész világot.

Dörögnek az ágyuk mindenfelé és a magyar hadsereg megy előre bátran szuronytsegezve harcolni hazájáért és leszámolni azokkal, kik olyan ádáz ellenségei a magyaroknak.

— **Vármegyei közgyűlés.** Jásznagy-kunszolinok vármegye törvényhatósági bizottsága f. év augusztus hó 17. napján d. e. 11 órakor Szolnokon, a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: Alispán jelentése a háború következtében beálló drágaság csökkentése ügyében. Az alispán előterjesztése a mozgósítás folytán behívott vármegyei alkalmazottak és a behívott katonák családjaik segélyezése tárgyában.

— **Katonanap.** Folyó hó 18-át, di-csőségesen uralkodó királyunk születésnapját azzal akarja a magyar nemzet örökké emlékeztetéssé tenni, hogy a behívott katonák itthonmaradt családjaiknak segélyezésére országos gyűjtést rendez. Községünkben is megtartják ezt a napot s kívánjuk, hogy a nemes munkának minél nagyobb eredményei legyenek.

— **Polgárórség.** A háborúba ment családok itthonmaradt családjai jólétéről való gondoskodással egyidejűleg, Baranyi Ödön kezdeményezésére, megalakult a polgárórség is. Ugyancsak egy felhívást bocsájtottak ki, melyben felszólították a népet, hogy lépjenek be a polgárórség nemes intézményébe. A polgárórség létesítésének célja az, hogy a háború tartama alatt örködjön a belbéké fenntartásán, megóvja a családokat az esetleges kellemetlenségektől. Már szép számmal jelentkeztek, s ami a legdicséretre méltóbb, Kunszentmárton köz-ség közönsége rang és társadalmi állásra tekintet nélkül tömörült a polgárórség zászlója alá. A polgárórség a tegnapi napon már meg is kezdte működését és csoportokra osztva járják be Kunszentmárton utcáit.

— **Megnyilnak-e az iskolák?** Az egész országban az a hangulat, hogy szeptember 1-én meg kell nyitni az elemi, közép és felsőbb iskolákat az olyan helyeken, ahol a tanítók és tanárok nagyobb része nem vonult be katonának. Kunszentmártonban nincs annak akadály, hogy szeptember 1-én az iskolák megnyiljanak, mert az összes tanítók közül csak Császár Ferencz, Martikány István és Nagygalaci János vonultak be a harctérre. A vall. és közoktatásügyi miniszter rendeletét fog kibocsájtani az iskolák megnyitása ügyében.

— **Költségvetés az 1915. évre.** A napokban jelent Kunszentmárton község költségvetési előirányzata az 1915-iki esztendőre. Bevételeül 101943 korona 20 fillér, kiadásul 181722 kor. 33 fillér van feltüntetve. Fedezetlen hiány tehát 79779 kor. 08 fillér, amit 86% pótdadóval kell fedeznünk. Az elmúlt év bevételé 700 kor. 29 fillérrel kevesebb, kiadása pedig 5083 kor. 10 fillérrel kevesebb a jövő évi előirányzatnál. Költségvetésünk tehát emelkedést kell mutat, bár az életviszonyok és a nagy drágaság bizony indokolta tenné a költségvetés egyes tételeinek az emelkedését. A költségvetésben az iskolák 31035 kor. 50 fillérrel vannak felvéve, tehát összes kiadások egyhatod részét iskolákra költjük. A világításra 6100 kor. van felvéve, ami már a villamos világításra megszavazott évi hozzájárulást jelenti. A költségvetés többi tételei az előbbi év adataim épült fel és így azok ellen nincs semmi kifogásunk. Járókra 2000 koronát tüntet fel a költségvetés, amit mi bizony nagyon keveselünk. Ha évenként ilyen kevés összeget költünk járdára, úgy Kunszentmárton községnek jó járdája sohasem lesz.

— **Segélyek összeírása.** A m. kir. belügyminiszter rendelete folytán minden városban és községben a hadmentességi díjak terhére elrendelte a hadba vonultak hátramaradt és segélyre szoruló családok összeírását. Kunszentmártonban f. hó 13. és 14-én voltak az összeírások a község háza tanácstermében. A kirendelt három bizottság előtt nagyon sok jelentkező volt.

— **A vonatok menetrendje.** A tegnapi nappal megszűnt a hadi menetrend vicinális vonatunkon. Eddig délután 1/2 4 órakor érkezett meg a vonat, ez hozván a lapokat és mindenféle postát. A tegnapi naptól kezdve Szolnok felől reggel, délután és este a rendes időben jön vonat, Szentes felől szintén reggel, délben és este érkezik vonat Kunszentmártonba.

— **Mibe kerül a háború?** Pontos számítások szerint a háború naponta 300 millió koronát emészt fel. A győztes fél mindig arra törekszik, hogy a háború által fel-emésztett összeget vagy hadisarc, vagy más-féle módon pótolja. Elképzelhetjük, hogy az ezen háborúban elbukó félnek mekkora anyagi és szellemi áldozatába fog kerülni ez a háború.

— **Felakasztotta magát.** Lefor István helybeli fodrászmester Ferenc nevű 21 éves fia Bécsben felakasztotta magát. Tette-nek okát nem tudják.

— **A „Tolnai Világlap“** című hetenként egyszer megjelenő folyóirat számai megjelenési időszakában (minden vasárnap) lapunk kiadóhivatalában 24 fillérért megvásárolható.

— **Kép az életből.** Hogy igaz-e, megtörtént-e az, ami alább következik, nem tudjuk, szemfüles riporterünk leste el egy csendes nyári este, esteli harangzó után a Kossuth Lajos-utcában. Ha nem igaz, lelke rajta, ha igaz, állítsak őt sajtóbíró elé. Az eset így esett.

Takarékosságáról és pénzügyítő hajlamáról ismert úri emberünk egy pár csirkét kap ajándékba. Az ajándékot hozó eselédnek 20 fillér boiravalót ad és a két csirkét háznépének örömköltésai közepette eleresztette a többi közé a ketrebe. Emberünk egész éjjel nem tudott aludni, feleségével azon tanácskozott, hogy a csirkét mikor, hányszor és miképpen, t. i. süelve, rántva, paprikásan vagy becsináltnak egyék-e meg. Hajnali harangzókor megtörtént a döntés és szótöbbséggel a rántott csirke határozottat el, még pedig négy alkalommal, mert az hidegen és melegen is jó. A házaspár boldogan hunyta be szeméit és nem sejtették hej! nem sejtették, hogy utólrta őket a végzetük. Első harangzókor berohan Ilus, a szobacicus és kétségbeesve kiálltja:

— Nagysága, az éjjel kimultak az ajándék-csirkék.

A nagysága jobbra, a házi ur balra dől és elakadt a szó a torkán, úgy, hogy a mentőkért kellett telefonálni. A házaspár még 24 óra múlva is betege volt a két csirkének. Amikor a háziur szünetlő, hogy kamatos kamataival a két csirke elhullása miatt mennyi kára van, önagysága minden csirkét összeszedetett és kiküldte a piacra, hogy azokat bármily áron adják el. El is keltek a csirkék potomáron. Amikor az ur megtudta, hogy neje a csirkéket elkötyvettyélte, ismét elakadt torkán a szó. Számár, mondta önagysága, azért adtam el a csirkéket, hogy azok is el ne hulljanak.

A család most már boldog volt, most már nem kellett attól tartani, hogy nagyobb károsodás áll be vagyoni helyzetükbe.

Másnap még misére sem szolt a harangzó, már is kopogtatnak a háziur ajtaján. Egy öreg anyóka lép be instanciával a kezében.

— Megkövetem a nagyságos urat, de az önökötől vett két csirke hullott, megvizsgáltattam az állatorvossal és idült tüdőtagulást konstalt az állatokon, itt van a bizonyítvány. A csirkét vettem 2 koronáért, az állatorvosnak fizettem 8 koronát, a patikába 1 kor. 70 fillért, összesen 12 kor. 70 fillér, tessék kifizetni.

A háziur jobbra, a háziasszony balra dől és mindkettő torkán elakadt a szó.

Eddig a történet. Riporterünk azt is jelenti, hogy az ur és a neje bizonyítványokban még vagy 30 koronát fizetett ki, azt is jelenti, hogy hősünk udvarából száműzve lettek a kétlabu tollas állatok.

— **Tűz.** F. hó 10-én nagy tűz pusztított Balla Imre tanyáján. Ismeretlen okból kigyulladt egy 20 öl hosszú szalma és egy 20 öl hosszú törek kazalja, melyek teljesen leégtek. A kár 1000 korona. Biztosítva nem volt.

— **Vásár.** A mai napon lesz a nyári országos vásár Kunszentmártonban. Tekintettel a háborúra, országos vásárunk gyengének ígérkezik.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1914. augusztus 9-től augusztus 16-ig **születtek:** Kézmárki István, Gácsi Flórián, Szántó Katalin, Árvai Rozália, Horvát Mária, Horpácsi Rozália, Pásztor Ilona, Benke Klára, Rozália. — **Házasságkötés nem volt.** — **Elhaltak:** Harangozó Mátyás 5 hónapos, Balla Mátyás 5 hónapos, Szirom Margit 25 napos, Vereb Margit 2 éves, Benkő András 73 éves, Gál István Mihály 7 hónapos, Apatóczki János 48 éves, Kézmárki Márton 4 éves.

— **A német és magyar katonák üdvözlése.** Sohasem hittük volna, hogy a magyar és német ilyen jó puszpajtások legyenek. Sógor volt eddig a német, de most már testvér. Hogy milyen nagyfokú szimpátiával viselkednek egymással szemben, érdekesen jellemzi a következő eset: Két vonat találkozik össze egymással, amelyek közül egyikben magyar bakák, a másikban német katonák ültek. Mint jó bajtársakhoz illik, kölcsönösen üdvözölték egymást s a jó kunsági magyar legények odakiabálják a német testvérnek, hogy: Hók! De a német sem akar udvariatlan lenni, lelkesen visszakibál, hogy: „eljen, eljen!” A közös sors milyen szorosan egybekapcsolta a két népet.

Tanfelügyelő jelentése.

— Julius hóról. —

A magy. kir. vallás- és közokt. miniszter ur a jászárokszállási róm. kath. elemi népiskolákat állami kezelésbe átvette és ezen községben 25 tanítós állami elemi népiskolát szervezett. A 25 tanítói állásból 7 tanyai — helyiség hiánya miatt csak az 1915. évi szept. hóban lesz betölthető. Nevezett miniszter ur az alattyáni, jákóhalmai, jászfelsőszygyörgyi, jászkiséri, jászszentandrászi, pusztamonostori, szajoli, tiszabői, tiszapüspöki, tiszavárkonyi róm. kath., dévaványai unitárius, kisujszálási izr., besenyözögi, tiszakürti és jánoshidai (küller.) községi elemi népiskolák részére egy-egy teljes I. típusú ifjúsági könyvtárat adományozott, a szolnoki II., III. és IV. körzetbeli, továbbá a mezőturi és jászberényi tanyai állami elemi népiskolákban az egyhuzamban való tanítás rendszerét engedélyezte; a tiszaderzsi református elemi iskolai építkezés céljaira 5 ezer, a tiszainokai református elemi népiskolai építkezés céljaira pedig 3 ezer korona államsegélyt utalványozott; Hoffmann György törökszentmiklósi állami elemi iskolai tanítót az ottani tanyai állami elemi iskolák igazgatásával megbizta; Horváth Ferenc szolnoki állami, Frenyó János alattyáni róm. kath. és Balázs József kisujszálási református elemi iskolai tanítót nyugalmába helyezte. Sóváryné Kozák Mária mezőturi és Nagy Irén magyardécei állami óvónöket pedig kölcsönösen áthelyezte.

Szolnok rend. tan. város képviselőtestülete a szolnoki állami polgári leányiskola bebutorozását és felszerelését Fekete és Fülke helybeli asztalosoknak adta vállalatba. A szolnoki állami polg. fiúiskola bebutorozásának és felszerelésének biztosítása szintén folyamatban van.

A törökszentmiklósi tanyai állami elemi iskolák helyeit Barta, Ó- és Uj-Balla, Surján,

Szakállas, Alatka, Sziget, Sirály, Sürüdülő és a Kóródi-féle tanya környékén elterülő pusztákon a közs. előljáróság és az állami iskolai gondnokság kiküldötteivel egyetértően, alapos helyszíni tájékozódás után kijelöltem. Egy áll. iskola elhelyezését függőben hagytam, hogy a netalán még jelentkező jogos igény is kielégíthető legyen.

Jászapáti községben magán polgári leányiskola létesítése van folyamatban. Ezen célra a község 1500 K. segélyt szavazott meg. E törekvést minden tőlem telhető módon s a legkészségesebben támogatom, mivel a jelzett intézmény említett községben a leánynevelés régen s élénken érzett hiányát lesz hivatva pótolni.

Az iskolafelügyelőkkel mult hó 12-én értekezletet tartottam. Az ezen nyert tájékozódás és a bemutatott jelentések alapján örömmel állapíthatom meg az 1913. évi XIV. t.-c. 49 és 51 §-ainak, valamint az 1913. évi XXXVII. t.-c. rendelkezéseinek végtelenül üdvös hatását. Az iskolafelügyelői intézmény létesítésének hatása alatt ugyanis tanítók és tanítványok egyaránt lázas munkához fogtak és ennek tulajdonítható, hogy az iskolafelügyelők a VI. osztályt végzett fiu-tanulók által fölmutatott eredményekkel általában véve igen meg voltak elégedve: a képviselőválasztói törvényben az elemi iskola VI. osztályi végbizonyítvány alapján biztosított választójogosultság pedig egy csapásra kiemelte a közönség előtt az elemi népiskolát alárendelt, sőt gyakran figyelemre sem méltított helyzetéből. Tekintélye a közönség előtt egyszerre nagyot nőtt és bizonyosra vehető, hogy a törvények hatása alatt népoktatásunk eddig nem is remélt lendületet nyert.

Végül már most reá mutatni bátorodom azon sajnálatos körülményre, hogy iskoláinkban a nevelve-oktatás munkája a jövő hóval beköszöntő új iskolai év kezdetén részben, vagy egészben szünetelni fog. A szolnoki I. ker. áll. kisdudóvoda, I. és V. körzetbeli állami elemi iskolák helyiségei emberbaráti célokra már is elfoglalva vannak.

Özv. Sári Pálné

alsó Körös-parton lévő SAROKHÁZA szent-Mihály naptól kezdve haszonbérbe KIADÓ. Értekezhetni a tulajdonosnővel a lakásán.

Teljesen új

kölcsönzsákok

kaphatók HEGEDÜS LUKÁCS régi vásártéri üzletében.

ELADÓ,

esetleg haszonbérbe kiadó a néhai dr. Jóna Gyula örökösei tulajdonát képező **LAKÓHÁZ**; ugyancsak a fenti tulajdonosok tulajdonát képező és a lakóház mellett fekvő **HÁZTELEK**. Értekezni lehet özv. dr. Jóna Gyuláné urasszonyal a helyszínen.

Tiszta, szép

makulatura papir

csak métermázsa számra lapunk nyomdájában kapható.

ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhő- és ellen szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjegyvel.

Milliók használják

Köhoges

ellen: Rekedtség, elnyálkásodás, szamárköhögés, katarus, gégefájás stb. minden előforduló hűlés ellen.

6100 köszönő s hálalevél orvosoktól s magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb bombonok.

Csomagorként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható Kunszentmártonban

LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR

Tiszaföldváron Goldman Adolf

gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

Özveggy **SZEGEDY LÁSZLÓNÉNAK**

Kisasszonyhegyen levő

négy hold szőlője

a rajta levő 3 szoba, konyha s borházból álló lakóházzal, istálló, ol stb. melléképületekkel szabad kézből **jutányos** árért eladó, esetleg **haszonbérbe** is kiadó. A szőlő bármikor megtekinthető. Bővebb felvilágosítást ad lapunk kiadóhivatala.

Cseuz Kálmán

kereskedő varjasi szőlőjében jókarban levő használt

boroshordók

100 literen felüli magasságúak, ugyszintén **taposó-** és **szedő-kád,** **csöbör** jutányos árak mellett kaphatók. Értekezhetni a tulajdonos helybeli lakásán.

MILKO
IGNÁCZ

ELSŐRENDŰ ÚRI SZABÓSÁGA

SZOLNOK.

TELEFON 206.

BAROSS- ÉS SZAPÁRY-U. SAROK.

TELEFON 206.

Kerékpárok

figyelmét felhívom, hogy a világhírű

ALFA ÉS STYRIA

kerékpárok egyedárusítását Kunszentmárton területére képviselem, miért ezen gyártmányok

kizárólag nálam szerezhetők be

Tisztelettel

Dévai Jenő.